

اخلاق حرفه ای در مقاله نویسی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

بهمن ۱۳۹۳

- * جعل (Fabrication): ساخت داده و نتایج و ثبت و گزارش آنها
- * تحریف (Falsification): دستکاری روش کار، ابزار و یا تغییر و حذف داده ها و نتایج، بطوری که تحقیق به عنوان یک مطلب ثبت شده، مشخص نگردد.
- * سرقت ادبی (Plagiarism): تصاحب و تملک ایده ها، نتایج، کلمات بدون ذکر نام و اعتبار صاحب اثر

سرقت ادبی چیست؟

- * سرقت علمی - ادبی استفاده از ایده ها و عبارات دیگران، به عنوان ایده و عبارات خویش و در واقع نوعی دستبرد فکری یا ایده دزدی است.
- * سرقت علمی - ادبی می تواند شامل طیف وسیعی از دستبردهای آگاهانه تا کپی کردن اتفاقی مطالب دیگران باشد.

سرقت ادبی

* «دستبرد علمی» و اصطلاحاتی مانند دزدی یا سرقت علمی، ادبی یا فکری در فارسی، در برابر واژه Plagiarism به کار می‌روند.

* کاربرد این واژه در مفهوم «دزدی ادبی» را به «مارکوس والریوس مارتیلیوس» شاعر هجوسرای رومی سده نخست میلادی نسبت داده‌اند. وی خود را ارباب و صاحب و کلمات را برده خویش می‌دانست و به کسانی که اشعار وی را به نام خود عرضه می‌کردند، لقب **plagiarius** (به معنای بچه دزد، غارتگر، فریب دهنده) داده بود.

سرقت ادبی

* اصطلاح سرقت آثار علمی، در سال ۱۶۲۰ میلادی به فرهنگ لغت انگلیسی وارد شد و در قرن بیستم میلادی به صورت عمل غیر اخلاقی، نمایش یک کار دروغین، دزدی و منتشر کردن اندیشه های یک پژوهشگر بدون نام بردن از صاحب اندیشه نام برده شده است.

* سرقت ادبی در تمام کشورهای دنیا وجود داشته و وجود خواهد داشت.

* مانند ناخالصی هر مورد دیگری در جهان هستی، پژوهش و علم هم،

دارای آفت هایی هستند.

* در گذشته به دلیل آنکه سیستم جستجوی الکترونیکی کاملی برای

شناسایی موارد تخلف علمی در دنیا وجود نداشت. به رغم آنکه در

همه جای دنیا تخلف علمی انجام می شد، اما موارد آن خیلی به

سختی کشف می گردید.

چرا نیازمند آگاهی درباره سرقت ادبی هستیم ؟

* به عنوان عضوی از جامعه علمی، از ما انتظار می رود مسائل اخلاقی را در این جامعه رعایت کنیم که یکی از آنها، ذکر ایده ها، عبارات و مفاهیمی است که آگاهانه از دیگران وام گرفته ایم. واضح است که بدون وام گرفتن از عبارات و یا ایده های دیگران نمی توانیم متن علمی بنویسیم ولی مهم است که بدانید چقدر از متون قدیمی یا جدید استفاده کرده ایم .

چرا نیازمند آگاهی درباره سرقت ادبی هستیم؟

* بخشی از این مهم با "شناخت منابع" انجام می شود که می تواند به شکل نقل قول در متن، پاورقی یا نوشته های پایانی باشد و عامل افتراق متون علمی از سایر متون است و در واقع به عنوان بخشی از قدرت تحقیقات علمی محسوب می گردد.

سرقت علمی- ادبی، حداقل به ۳ دلیلی که در پی آمده، غیر اخلاقی است:

* نوعی دستبرد است، چرا که ایده ها و عبارات دیگران را که بخشی از دارایی عقلانی آنهاست سرقت شده و به اسم فرد دیگری عرضه می گردد .

* زیرا فردی که اقدام به سرقت علمی- ادبی می نماید از این عمل خویش سود می برد.

* مدرک تحصیلی، نشانی از توانایی و دانش صاحب آن است، اگر فرد با تکیه به این مدرک و بدون احراز شرایط واقعی علمی در جایی استخدام شود، می تواند برای دیگران خطرناک باشد.

سرقت ادبی

* به طور کلی سرقت ادبی، دارای دو بخش است:

۱. گرفتن عبارت ها و یا اندیشه از یک منبع و مرجع علمی
۲. نام نبردن از منبع و مرجع علمی که استفاده شده است.

فعالیت های که ممکن است به عنوان سرقت ادبی در نظر گرفته شود :

سرقت ادبی عمدی

- * خریدن، برداشتن و یا قرض گرفتن یک برگه
- * کپی کردن مطالب از منابع دیگر بدون ذکر منبع

سرقت ادبی تصادفی

- * بهره گیری از نظرات دیگران بدون ذکر منبع آن
- * تفسیر یک مطلب بسیار شبیه به مطلب اصلی

نمونه های رایج سرقت ادبی

* دانلود کردن منابع اطلاعاتی رایگان

* کپی کردن مقالات از اینترنت و یا منابع

اطلاعاتی عمومی

* کپی برداری و چینش چند متن در کنار

هم به عنوان یک متن جدید

* استفاده از رفرنس های اشتباه

* تغییر دادن اطلاعات و داده ها

زمانیکه که فرد مطلبی را یادداشت می کند که شامل :

* کلمات

* عقاید

* آمار

* حقایق

* و یا اطلاعاتی از نویسنده یا منبع دیگری است، باید به صورت زیر نویس، نقل قول و ... نام نویسنده و یا منبع مورد استفاده را قید نماید.

دلایل سرقت ادبی

علت اصلی و دقیق سرقت علمی - ادبی پیچیده است، چون کسی از درون مایه فردی که این عمل ناشایست را انجام می دهد، خبر ندارد، اما دلایل عمومی نیز وجود دارد:

- نبود مهارت پژوهشی
- دشواری های ارزیابی منابع اینترنتی
- یادداشت برداری بدون ریز بینی
- ناتوانی در مدیریت زمان و برنامه ریزی

نبود مهارت پژوهشی

* برخی از دانشجویان و پژوهشگران، واقعا نمی دانند چطور از فهرست کتابخانه ها، منابع داده های مجلات و یا منابع مراجع دیگر استفاده کنند.

* برای کمک به این مشکل اساتید و دانشجویان می باشد با برگزاری دوره های آموزشی برای بدست آوردن این مهارت به آنها کمک نمود.

دشواری های ارزیابی منابع اینترنتی

* برخی از دانشجویان و پژوهشگران نمی دانند چطور منابع اینترنتی را ارزیابی و بررسی کنند و همین موضوع می تواند روی فرآیند پژوهش و داده های بدست آمده تاثیرگذار باشد.

یادداشت برداری بدون ریز بینی

* شاید رایج ترین سرقت ادبی، دزدی ندانسته باشد. به طور معمول دانشجویان در زمان یادداشت برداری آن قدر بی نظم و بدون ریز بینی یادداشت برداری می کنند که در زمان نگارش نوشتار و ارائه منابع و مراجع مورد استفاده ، دچار سردرگمی می شوند.

* به منظور جلوگیری از بروز چنین دشواری هایی، می توان به آنها آموزش داد که در هنگام یادداشت برداری و استناد به کار دیگران از نشانه های گوناگون استفاده نمایند.

ناتوانی در مدیریت زمان و برنامه ریزی

* بسیاری از پژوهشگران مدیریت زمان و مهارت های برنامه ریزی ندارند و چون نمی توانند در زمان مقرر نوشتار و کار خود را تحویل دهند ، تحت تاثیر فشارهای روحی و روانی بیشتری برای سرقت دبی و رونوشت از کار دیگران وسوسه می شوند.

راهبرد اساسی در مقابله با سرقت ادبی

در مبارزه با تقلب (هر نوع تقلبی) سه راهبرد اساسی وجود دارند:

- * کاهش انگیزه برای انجام تقلب و جلوگیری از بروز آن
- * شناسایی موثر و دقیق تقلب انجام شده
- * برخورد با فرد متخلف و جبران تقلب انجام شده

کاهش انگیزه برای انجام تقلب و جلوگیری از بروز آن

* راهبرد اول مداخلاتی مثل آموزش گسترده در مورد انواع تقلب و عواقب انجام آن، تدوین آیین نامه های بازدارنده، آموزش سردبیران و اعضای تحریریه مجلات علمی درباره تقلب، گسترش فرهنگ شفافیت، صداقت و راستگویی در انجام و گزارش دهی پژوهش های انجام شده و نظیر آن را شامل می شود.

شناسایی موثر و دقیق تقلب انجام شده

* در زمینه راهبرد دوم، شناسایی دقیق و موثر تقلب ها، هنوز کارهای زیادی باید انجام شوند. استفاده گسترده از نرم افزارهای کشف سرقت ادبی، به کار گیری روش های آماری شناسایی تقلب در داده ها و گزارش های تحلیل، بازدید از سایت ها و داده های اصلی مطالعات انجام شده (به خصوص در مورد کارآزمایی های بالینی) از آن جمله اند.

برخورد با متقلب و جبران تقلب انجام شده

* اجرای کامل آیین نامه تخلفات پژوهشی مداخله اصلی در راهبرد سوم (برخورد با متقلب و جبران تقلب انجام شده) است. دانشگاه ها و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در این زمینه جدی است.

برخورد با فرد متخلف و جبران تقلب انجام شده

* یک مورد تقلب می تواند حیثیت شغلی یک فرد، اعتبار یک مرکز یا دانشگاه، و حتی اعتبار پژوهشی یک کشور را خدشه دار کند. در زمینه تحقیقات علوم پزشکی موضوع جدی تر است، چرا که تقلب می تواند به اعتماد عمومی به حرفه پزشکی و نظام سلامت را نیز آسیب بزند.

راهکاری پیشگیری از سرقت ادبی

- آموزش و یادگیری روش های صحیح تحقیق و جستجوی منابع
- آگاهی از چگونگی نقل قول کردن
- آشنایی با نحوه ذکر نمودن منابع
- آشنایی با چگونگی تفسیر کردن یک متن

آموزش و یادگیری روش های صحیح تحقیق و جستجوی منابع:

- در زمان یادداشت برداری از هر متنی در مورد تفسیر کردن آن متن کاملاً با دقت عمل نمایید.
- اطمینان حاصل نمایید منابعی را که مورد استفاده قرار داده اید، بدرستی ذکر نموده اید.
- در نوشته های خود حتماً بنویسید کدام بخش را از متنی اقتباس نموده اید و کدام بخش نظرات شخصی خود شما می باشد.
- تمامی مستندات مربوط به اطلاعات خود را حتماً یادداشت کنید.

چگونگی ارجاع به منابع را یاد بگیریم:

- مقاله تحقیقی شما اگر ارجاع نداشته باشد، به معنای آن است که همه آن از خودتان است.
- ما با ارجاع به آثار کارشناسان و صاحب نظران نشان می دهیم که در تهیه مقاله خود مطالعه و تحقیق کرده ایم.
- همچنین با ارجاع دادن حق و حرمت کسانی را که از کلام و نظراتشان استفاده کرده ایم، می گزاریم.
- بهترین راه برای اطمینان از دقیق بودن ارجاع هایمان آن است که به هنگام مطالعه و تحقیق در منابع، به یادداشت برداری منظم بپردازیم.

ارجاع در چه مواردی لازم است؟

به همه منابعی که از آنها استفاده کرده اید، ارجاع بدهید. تنها کتاب نیست که باید به آن ارجاع داد. برای هر کلمه، فکر یا اطلاعاتی که از هر منبعی گرفته اید باید ارجاع تهیه کنید.

- کتاب ها و مجله های علمی
- روزنامه ها و مجله های عادی
- جزوه ها یا بروشورها
- فیلم های سینمایی یا مستند، برنامه های تلویزیونی
- سایت های اینترنتی و سایر منابع کامپیوتری

نحوه صحیح رفرنس دادن :

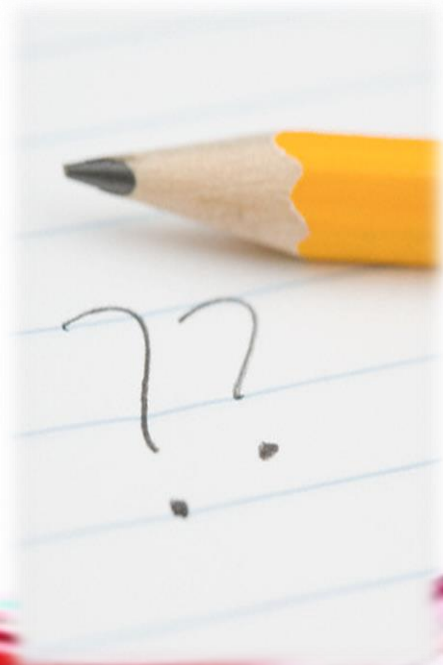
نوع منبع	آنچه که شما باید بدانید
تمام کتاب	نویسنده، عنوان، مکان انتشار، انتشارات، سال انتشار
فصل یا مقاله ایی در کتاب	نویسنده و عنوان فصل یا مقاله، فرد ویرایش کننده، عنوان کل کتاب، مکان انتشار، اسم ناشر و تاریخ نشر، شماره جلد، صفحه
مقاله منتشر شده در مجله (چاپی)	نویسنده و عنوان مقاله، نام ژورنال، دوره و شماره ژورنال، تاریخ انتشار مقاله و صفحه مقاله
مقالات روزنامه	نویسنده و عنوان مقاله، نام روزنامه، تاریخ، صفحه
مقاله ژورنال (پایگاه داده)	نویسنده و عنوان مقاله، نام ژورنال، دوره و شماره مجله، تاریخ انتشار ژورنال، نام پایگاه داده مورد استفاده، تعداد صفحات
مقاله روزنامه (فرمت الکترونیک)	نویسنده و عنوان مقاله، نام روزنامه، تاریخ انتشار، نام پایگاه مورد استفاده، تاریخ استفاده از مقاله مورد نظر
صفحات وب	نویسنده صفحه وب (فرد یا سازمان)، عنوان صفحه، تاریخ آخرین به روز رسانی صفحه، آدرس صفحه وب

آگاهی از چگونگی نقل قول کردن

-قید نمودن نام فردی که در متن از وی نقل قول شده است.

-حتما از نشان و علامت نقل قول در متن هایی که اقتباس شده اند گذاشته شود.

- می توانید از علامت هایی نظیر پرانتز نیز استفاده نمایید.

نقل قول مستقیم

بازنویسی دقیق کلام شفاهی یا کتبی دیگران نقل قول مستقیم است، وقتی می خواهیم عین کلام کسی را در نوشته خود نقل کنیم. باید:

* آن را بین دو گیومه (« ») بیاوریم و بلافاصله منبع را ذکر کنیم.

* حتی هنگامی که یک عبارت یا یک کلمه خاص و مهم را از کسی یا منبعی نقل می کنیم. آن را در گیومه بیاوریم.

* حتماً صفحه و کل دقیق مطلب نقل شده را ذکر کنیم

نقل قول غیرمستقیم و خلاصه کردن

* هنگامی که اطلاعات و مطالب منبعی را در نوشته خود ترکیب می کنیم و آن را با کلام خودمان بنویسیم، نقل قول غیر مستقیم کرده ایم .

* نقل قول غیرمستقیم، بازنویسی یا بازگویی یک قطعه کوچک از یک متن است که طی آن معنای اصلی به صورت دیگری بیان می شود.

نقل قول غیرمستقیم و خلاصه کردن

* خلاصه یا نقل قول غیرمستقیم باید به قلم ما باشد و از کلمات و جمله های خود برای بیان مطالب دیگران استفاده کنیم. به یاد داشته باشیم که فقط تغییر دادن یک یا دو کلمه نقل قول غیرمستقیم نیست؛ بلکه باید مطلبی را که خوانده ایم خوب فهم کنیم و سپس آن را با استفاده از کلمات و عبارات خود بیان کنیم.

آشنایی با چگونگی تفسیر کردن یک متن

-تفسیر و تاویل کردن یک متن به چه معناست؟ برداشت

فرد از نقل قول یک نویسنده و بیان آن به زبان خود

-هرگز به عنوان تاویل و تفسیر یک متن، متن اصلی

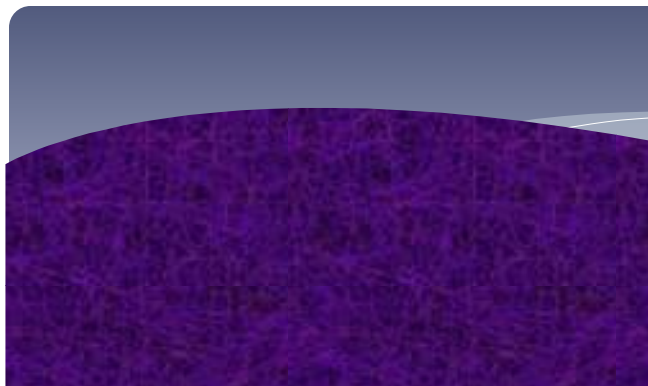
نویسنده را جابجا ننموده یا کلماتی اندک از آن را تغییر

ندهید(باید مفهوم عبارت را به زبان خود بیان نمایید).

- باید این توانایی را در خود ایجاد نمایید، تا بدون دسترسی

به متن اصلی بتوانید محتوای اصلی متن را به زبان خود

خلاصه نمایید.

مجازاتهای قانونی

* در دانشگاه‌ها، کمیته انضباطی به موارد دستبرد علمی دانشجویان و استادان رسیدگی می‌کند. در بسیاری از دانشگاه‌ها، دستبرد علمی توسط دانشجویان، تخلفی جدی محسوب می‌شود و به از دست دادن درجه دانشگاهی آنها بویژه در سطوح عالی نیز ممکن است منجر شود.

* در برخی دیگر، بسته به نوع سرقت ادبی، از نمره درسی دانشجو کاسته می‌شود. استادان و پژوهشگرانی که مرتکب دستبرد علمی می‌شوند، علاوه بر از دست دادن اعتبار خود، گستره‌ای از مجازات‌ها - از تعلیق تا اخراج کامل - را متحمل خواهند شد.

نرم افزارهایی که برای کشف دستبرد علمی

* نرم افزارها و سایت هایی که برای کشف دستبرد علمی در اسناد متنی به کار می روند مانند Turnitin , Eve2 , Scan My essay, Safe Assign. در بیشتر مؤسسه های آموزشی و دانشگاه ها بویژه در آمریکا مثل دانشگاه بوستون و دانشگاه آکسفورد و... از Turnitin استفاده می کنند.

* نرم افزار et-BLAST که عنوان مقاله، خلاصه مقاله و کلید واژه های مقاله را بررسی می کند.

* Viper

Dupli Checker

safe assign™
by Blackboard

Viper
THE ANTI-PLAGIARISM
SCANNER

THE ANTI-PLAGIARISM SCANNER THAT'S ACCURATE, EASY AND FREE!

Files to Scan

Filename	Category	Word Count	Unique Words	Queries	Plagiarism (%)	Scan Time	Status	Progress	Print	Delete
No scanning in progress										

Found Documents

Location	Title

Original Document

Found Text

[Follow us on Twitter](#)[Like us on Facebook](#)

سیستمهای ضد تقلب در دانشگاههای ایتالیا

* اواخر سال ۲۰۰۹ شرکت فرانسوی Six Degrés متخصص در تولید نرم افزارهای ضد تقلب، سیستمی با عنوان Compilatio را برای بعضی از دانشگاههای ایتالیا از جمله دانشکده علوم سیاسی دانشگاه فلورانس و دانشگاه اقتصاد دانشگاه "میلان بیکوکا" توسعه داد.

* این نرم افزار با هدف جلوگیری از رواج پدیده "کپی / پیست" در میان دانشجویان این کشور در نوشتن پایان نامه ها ارائه شده است.

سیستمهای ضد تقلب در دانشگاههای ایتالیا

* در بهار سال ۲۰۰۹ با انجام تحقیقاتی نشان داد که در حدود ۵۰ درصد از پایان نامه های دوره لیسانس دانشجویان ایتالیایی کپی از روی وب است. این بررسیها نشان می دهد که دانشجویان به جای استفاده از منابع اینترنتی با ذکر مأخذ، آنها را به نام خود می نویسند.

* اولین آزمایش این نرم افزار موجب شد دو دانشجوی دوره لیسانس این دانشگاه که خود را برای مراسم دفاع از پایان نامه آماده می کردند به جای حضور در مقابل استادان، در کمیسیون آموزش به ترتیب ۶ و ۹ ماه از تحصیل معلق شوند.

نمونه ای از سرقت ادبی

* Original

The complexity of the current global economy has to do with certain fundamental disjunctures between economy, culture and politics which we have barely begun to theorise.

* Plagiarised

The complexity of the current global economy has to do with certain fundamental disjunctures between economy, culture and politics which we have barely begun to theorise.

* Acceptable

"The complexity of the current global economy has to do with certain fundamental disjunctures between economy, culture and politics which we have barely begun to theorise" (Appadurai 1999, p. 221).

**Thank
You**